Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 26. julija 2017 *

„Predhodno odločanje – Uredba (EU) št. 604/2013 – Določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je v eni od držav članic vložil državljan tretje države – Prihod izjemno velikega števila državljanov tretjih držav, ki želijo dobiti mednarodno zaščito – Organizacija prehoda meje s strani organov države članice zaradi tranzita v drugo državo članico – Dovoljen vstop na podlagi izjeme iz humanitarnih razlogov – Člen 13 – Nezakonit prehod zunanje meje – Rok dvanajstih mesecev od prehoda meje – Člen 27 – Pravno sredstvo – Obseg sodnega nadzora – Člen 29 – Rok šestih mesecev za izvedbo predaje – Računanje rokov – Vložitev pravnega sredstva – Odložilni učinek“

V zadevi C-490/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Vrhovno sodišče (Slovenija) s sklepom z dne 13. septembra 2016, ki je na Sodišče prispel 16. septembra 2016, v postopku

A. S.

proti

Republiki Sloveniji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Tizzano, podpredsednik, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, L. Bay Larsen (poročevalec), J. L. da Cruz Vilaça, predsednika senatov, M. Berger in A. Prechal, predsednici senatov, A. Rosas, A. Arabadjiev, sodnika, C. Toader, sodnica, M. Safjan, D. Šváby, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund in S. Rodin, sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 28. marca 2017,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za A. S. M. Nabergoj in S. Zbičajnik, svetovalca za begunce,

– za slovensko vlado N. Pintar Gosenca, B. Jovin Hrastnik in A. Vran, agentke,

– za grško vlado T. Papadopoulou, agentka,

* Jezik postopka: slovenščina.

– za francosko vlado E. Armoët, agentka,

– za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z L. Cordì, avvocato dello Stato,

– za madžarsko vlado M. M. Tátrai in M. Z. Fehér, agenta,

– za avstrijsko vlado G. Hesse, agent,

– za vlado Združenega kraljestva C. Crane, agentka, skupaj s C. Bannerjem, barrister,

– za švicarsko vlado U. Bucher, agent,

– za Evropsko komisijo M. Condou-Durande, M. Žebre in G. Wils, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 8. junija 2017

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 13(1), člena 27(1) in člena 29(2) Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (UL 2013, L 180, str. 31, v nadaljevanju: Uredba Dublin III).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med A. S., sirskim državljanom, in Republiko Slovenijo glede odločitve zadnjenavedene, da ne bo obravnavala prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je vložil A. S.

Pravni okvir

3 V uvodnih izjavah 4, 5 in 19 Uredbe Dublin III je navedeno:

„(4) Sklepi [Evropskega Sveta s posebnega zasedanja] iz Tampereja [15. in 16. oktobra 1999] navajajo tudi, da bi moral [skupni evropski azilni sistem] v kratkem času vključevati tudi jasen in izvedljiv način za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil.

(5) Tak način bi moral temeljiti na objektivnih, poštenih merilih za zadevne države članice in osebe. Zlasti bi moral omogočati hitro določitev odgovorne države članice, da bi se zagotovil učinkovit dostop do postopkov za priznanje mednarodne zaščite in ne bi bil ogrožen cilj hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito.

[…]

(19) Da se zagotovi učinkovita zaščita pravic zadevnih oseb, bi bilo zlasti v skladu s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah treba vzpostaviti pravne zaščitne ukrepe in pravico do učinkovitega pravnega sredstva v zvezi z odločitvijo o predaji v odgovorno državo članico. Da se zagotovi spoštovanje mednarodnega prava, bi moralo učinkovito pravno sredstvo proti takim odločitvam obsegati tako preučitev uporabe te uredbe kot tudi pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je predan prosilec.“

4 Člen 1 te uredbe določa:

„V tej uredbi so določena merila in mehanizmi za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (v nadaljnjem besedilu: odgovorna država članica).“

5 Člen 3(2), drugi pododstavek, navedene uredbe določa:

„Kadar predaja prosilca v državo članico, ki je bila prvotno določena za odgovorno, ni mogoča zaradi utemeljene domneve, da v tej državi članici obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, še naprej preučuje merila iz poglavja III, da bi ugotovila, ali je mogoče določiti drugo državo članico kot odgovorno.“

6 Člen 7(2) te uredbe določa:

„Država članica, odgovorna v skladu z merili iz tega poglavja, se določi na podlagi položaja, ki je obstajal, ko je prosilec prvič vložil prošnjo za mednarodno zaščito v državi članici.“

7 Člen 12 Uredbe Dublin III določa merilo za določitev odgovorne države članice, ki se nanaša na izdajo dokumentov za prebivanje ali vizumov.

8 Člen 13 te uredbe, naslovljen „Vstop in/ali bivanje“, v odstavku 1 določa:

„Kadar se na podlagi dokazov ali posrednih okoliščin, opisanih na dveh seznamih iz člena 22(3) te uredbe, vključno s podatki iz Uredbe (EU) št. 603/2013 [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe št. 604/2013 in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (UL 2013, L, 180, str. 1)], ugotovi, da je prosilec ob prihodu iz tretje države nezakonito prečkal mejo države članice po kopnem, morju ali zraku, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, v katero je vstopil na ta način. Ta odgovornost preneha 12 mesecev po datumu nezakonitega prehoda meje.“

9 Člen 21(1) Uredbe Dublin III določa:

„Kadar država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, meni, da je za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica, lahko čim hitreje, v vsakem primeru pa tri mesece od datuma, na katerega je bila prošnja vložena v smislu člena 20(2), od druge države članice zahteva, da sprejme prosilca.

Ne glede na prvi pododstavek v primeru zadetka v sistemu Eurodac, ki se ujema s podatki, zabeleženimi v skladu s členom 14 Uredbe (EU) št. 603/2013, se v skladu s členom 15(2) navedene uredbe zahteva pošlje v dveh mesecih od prejema tega zadetka.

Kadar zahteva po sprejemu prosilca ni dana v obdobjih, določenih v prvem in drugem pododstavku, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, v kateri je bila prošnja vložena.“

10 Člen 23(2) in (3) Uredbe Dublin III določa:

„2. Zahteva za ponovni sprejem zadevne osebe se poda čim hitreje oziroma v vsakem primeru v dveh mesecih od prejema zadetka Eurodac, kot je opredeljeno v členu 9(5) Uredbe (EU) št. 603/2013.

Če zahteva za ponovni sprejem temelji na dokazih, ki niso pridobljeni iz sistema Eurodac, se državi članici, na katero je zahteva naslovljena, pošlje v treh mesecih od datuma, ko je bila v smislu člena 20(2) vložena prošnja za mednarodno zaščito.

3. Kadar zahteva za ponovni sprejem ni podana v rokih iz odstavka 2, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, v kateri je bila vložena nova prošnja."

11 Člen 26(1) Uredbe Dublin III določa:

„Kadar se država članica, na katero je naslovljena zahteva, strinja, da bo sprejela ali ponovno sprejela prosilca […], država članica, ki daje zahtevo, uradno obvesti zadevno osebo o odločitvi o njeni predaji v odgovorno državo članico in kjer je ustrezno, o odločitvi, da njene prošnje za mednarodno zaščito ne bo obravnavala. […]"

12 Člen 27(1) in (3) te uredbe določa:

„1. Prosilec […] ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva v obliki pritožbe zoper odločitev o predaji ali ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločitve pred sodiščem ali razsodiščem.

[…]

3. Za namene pritožb zoper ali ponovnega pregleda odločitev o predaji države članice v svojem nacionalnem pravu določijo:

(a) da ima prosilec na podlagi pritožbe ali ponovnega pregleda pravico ostati v zadevni državi članici do zaključka postopka pritožbe ali ponovnega pregleda, ali

(b) da se predaja avtomatično odloži in da takšna odložitev preneha veljati po preteku razumnega obdobja, v katerem bi sodišče ali razsodišče po natančni preučitvi zahteve za odlog moralo odločiti, ali pritožbi ali ponovnemu pregledu zahteve odobri odložilni učinek, ali

(c) da ima zadevna oseba možnost, da v razumnem obdobju od sodišča ali razsodišča zahteva odložitev izvršitve odločitve o predaji, dokler se obravnava njegova pritožba ali poteka ponovni pregled. Države članice z odložitvijo predaje do sprejetja odločitve o prvi zahtevi za odlog zagotovijo, da je na voljo učinkovito pravno sredstvo. […]"

13 Člen 29(1) in (2) navedene uredbe določa:

„1. Predaja prosilca […] iz države članice, ki poda zahtevo, v odgovorno državo članico se izvede […] najkasneje v šestih mesecih po odobritvi zahteve, da bo druga država članica sprejela ali ponovno sprejela zadevno osebo ali končni odločitvi o pritožbi ali ponovnem pregledu, če v skladu s členom 27(3) obstaja odložilni učinek.

[…]

2. Kadar se predaja ne opravi v roku šestih mesecev, je odgovorna država članica oproščena svoje obveznosti sprejema ali ponovnega sprejema zadevne osebe, odgovornost pa se nato prenese na državo članico, ki poda zahtevo. Ta rok se lahko podaljša na največ eno leto, če predaja ni bila možna, ker je zadevna oseba v zaporu, ali na največ osemnajst mesecev, če zadevna oseba pobegne."

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

14 A. S. je iz Sirije odšel v Libanon, potem pa potoval skozi Turčijo, Grčijo, nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo in Srbijo. Mejo med zadnjenavedeno državo in Hrvaško je prečkal leta 2016. Hrvaški organi so organizirali njegov prevoz do slovenske meje.

15 A. S. je vstopil v Slovenijo 20. februarja 2016. Slovenski organi so ga nato predali avstrijskim organom. Ti so njegov vstop v Avstrijo zavrnili.

16 A. S. je 23. februarja 2016 v Sloveniji vložil prošnjo za mednarodno zaščito.

17 Slovenski organi so hrvaške pozvali, naj na podlagi člena 21 Uredbe Dublin III sprejmejo A. S. Hrvaški organi so 20. maja 2016 tej zahtevi ugodili.

18 Ministrstvo za notranje zadeve (Slovenija) je 14. junija 2016 odločilo, da ne bo obravnavalo prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je vložil A. S., ker ga je treba predati Hrvaški, ki je država članica, ki je na podlagi merila iz člena 13(1) Uredbe Dublin III odgovorna za obravnavo te prošnje, saj naj bi A. S. hrvaško mejo iz tretje države prečkal nezakonito.

19 A. S. je to odločbo izpodbijal pred Upravnim sodiščem (Slovenija). To sodišče je 4. julija 2016 tožbo zavrnilo, pri tem pa zadržalo izvršitev odločbe Ministrstva za notranje zadeve z dne 14. junija 2016 do izdaje pravnomočne odločbe v sporu o glavni stvari. A. S. je nato vložil pritožbo pri predložitvenem sodišču.

20 V teh okoliščinah je Vrhovno sodišče (Slovenija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali se sodno varstvo po členu 27 Uredbe [Dublin III] nanaša tudi na razlago pogojev iz merila po členu 13(1) [te uredbe], ko gre za odločitev, da država članica ne bo obravnavala vloge za mednarodno zaščito, druga država članica pa je odgovornost za obravnavanje prosilčeve prošnje na isti podlagi že sprejela, in ko prosilec temu nasprotuje?

2. Ali je treba razlagati pogoj nepravilnega prehoda po členu 13(1) Uredbe [Dublin III] samostojno in avtonomno, ali pa v povezavi z 2. točko 3. člena Direktive [2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL 2008, L 348, str. 98)] in s členom 5 [Uredba (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL 2006, L 105, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 610/2013 Evropskega parlamenta Sveta z dne 26. junija 2013 (UL 2013, L 182, str. 1)], ki definirajo nezakonit prehod meje in je takšno razlago treba uporabiti pri členu 13(1) Uredbe [Dublin III]?

3. Ali je treba glede na odgovor na drugo vprašanje, pojem nepravilni prehod po členu 13(1) Uredbe [Dublin III] v okoliščinah tega primera razlagati tako, da ne gre za nepravilen prehod meje, kadar je s strani države članice oblastno organiziran prehod meje z namenom tranzita v drugo državo članico […]?

4. V primeru, da je odgovor na tretje vprašanje pritrdilen, ali je treba posledično člen 13(1) Uredbe [Dublin III] razlagati tako, da prepreči vrnitev državljana tretje države v državo, kjer je najprej vstopil v območje [Unije]?

5. Ali je treba člen 27 Uredbe [Dublin III] razlagati tako, da roki iz členov 13(1) in 29(2) [te uredbe] ne tečejo, kadar vlagatelj izkoristi pravico do sodnega varstva, še posebej, kadar ta vključuje tudi vprašanje za predhodno odločanje, ali kadar nacionalno sodišče čaka na odgovor Sodišča EU na tako vprašanje, ki je bilo postavljeno v drugem primeru? Podrejeno, ali bi v takšnem primeru roki tekli, vendar pa odgovorna država članica ne bi imela pravice zavrniti sprejema?“

Postopek pred Sodiščem

21 Predložitveno sodišče je predlagalo uporabo nujnega postopka predhodnega odločanja iz člena 107 Poslovnika Sodišča.

22 Sodišče je 27. septembra 2016 na predlog sodnika poročevalca in po opredelitvi generalne pravobranilke odločilo, da temu predlogu ni treba ugoditi.

23 Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 22. decembra 2016 odločil, da se ta zadeva obravnava prednostno.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

24 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 27(1) Uredbe Dublin III razlagati tako, da se lahko prosilec za mednarodno zaščito v okviru pravnega sredstva zoper odločitev o njegovi predaji sklicuje na napačno uporabo merila o odgovornosti, ki se nanaša na nezakonit prehod meje države članice in ki je določeno v členu 13(1) navedene uredbe.

25 Člen 27(1) Uredbe Dublin III določa, da ima prosilec za mednarodno zaščito pravico do učinkovitega pravnega sredstva v obliki pritožbe zoper odločitev o predaji ali ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločitve pred sodiščem ali razsodiščem.

26 Obseg pravnega sredstva, ki ga ima prosilec za mednarodno zaščito na voljo zoper odločitev o njegovi predaji, je opredeljen v uvodni izjavi 19 te uredbe, v kateri je navedeno, da bi zaradi zagotavljanja spoštovanja mednarodnega prava učinkovito pravno sredstvo proti takim odločitvam, ki je določeno v navedeni uredbi, moralo obsegati tako preučitev uporabe te uredbe kot tudi preučitev pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je prosilec predan (glej v tem smislu sodbo z dne 7. junija 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, točki 38 in 39).

27 V zvezi s tem je Sodišče v točki 61 sodbe z dne 7. junija 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), razsodilo, da se prosilec za mednarodno zaščito v okviru tega pravnega sredstva lahko sklicuje na napačno uporabo merila o odgovornosti za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, ki je določeno v poglavju III Uredbe Dublin III.

28 V tej sodbi Sodišče ni nikakor razlikovalo med različnimi merili, določenimi v tem poglavju, med katerimi je merilo, ki se nanaša na nezakonit prehod meje države članice in ki je določeno v členu 13(1) te uredbe.

29 V zadevi, na podlagi katere je bila izdana navedena sodba, je bilo neposredno sporno sicer le merilo iz člena 12 navedene uredbe.

30 Vendar razlogi, ki jih je Sodišče navedlo v tej sodbi, veljajo *mutatis mutandis* tudi za merilo iz člena 13(1) te uredbe.

31 Zato je treba poudariti zlasti to, da imajo merila iz členov 12 in 13 Uredbe Dublin III primerljivo vlogo v postopku za določitev odgovorne države članice, ki ga vzpostavlja ta uredba, in zato pri njenem izvajanju (glej v tem smislu sodbo z dne 7. junija 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, točke od 41 do 44).

32 Poleg tega so za nadzor nad uporabo člena 13 navedene uredbe pomembni tudi dosedanji razvoj sistema za določitev države članice, odgovorne za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, vložene v eni od držav članic, in cilji tega sistema, ki jih je Sodišče izpostavilo v točkah od 45 do 59 sodbe z dne 7. junija 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409).

33 V zvezi z okoliščino, ki jo je izpostavilo predložitveno sodišče, da je v postopku v glavni stvari druga država članica že sprejela odgovornost za obravnavanje zadevne prošnje za mednarodno zaščito, je treba poudariti, da se v skladu s členom 26(1) Uredbe Dublin III zadevno osebo uradno obvesti o odločitvi o predaji šele po tem, ko se je pozvana država članica strinjala, da jo bo sprejela ali ponovno sprejela.

34 V tem položaju ta okoliščina ne more pomeniti, da je sodni nadzor nad odločitvijo o predaji glede uporabe meril, določenih v poglavju III te uredbe, izključen, sicer bi se členu 27(1) navedene uredbe odvzelo bistvo njegovega polnega učinka. Poleg tega je treba ugotoviti, da je v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 7. junija 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), pozvana država članica izrecno priznala, da je odgovorna za obravnavo zadevne prošnje za mednarodno zaščito.

35 Iz vseh navedenih preudarkov izhaja, da je treba na prvo vprašanje odgovoriti tako, da je treba člen 27(1) Uredbe Dublin III v povezavi z uvodno izjavo 19 te uredbe razlagati tako, da se prosilec za mednarodno zaščito v okviru pravnega sredstva zoper odločitev o njegovi predaji lahko sklicuje na napačno uporabo merila o odgovornosti, ki se nanaša na nezakonit prehod meje države članice in ki je določeno v členu 13(1) navedene uredbe.

Drugo in tretje vprašanje

36 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 13(1) Uredbe Dublin III, po potrebi v povezavi z določbami Uredbe št. 562/2006, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 610/2013, in določbami Direktive 2008/115, razlagati tako, da je treba šteti, da je državljan tretje države – čigar vstop so organi prve države članice, ki so bili soočeni s prihodom izjemno velikega števila državljanov tretjih držav, ki so želeli prečkati to državo članico, da bi v drugi državi članici vložili prošnjo za mednarodno zaščito, tolerirali, ne da bi izpolnjeval pogoje za vstop, ki načeloma morajo biti izpolnjeni v tej prvi državi članici – „nezakonito prečkal“ mejo navedene prve države članice v smislu te določbe.

37 Uvodoma je treba poudariti, da iz točk od 41 do 58 sodbe z današnjega dne, Jafari (C-646/16), izhaja, da v položaju, kot je ta v postopku v glavni stvari, sprejema državljana tretje države na ozemlje države članice ni mogoče opredeliti kot „vizum“ v smislu člena 12 Uredbe Dublin III.

38 V zvezi z razlago člena 13(1) te uredbe najprej iz točk od 60 do 72 navedene sodbe izhaja, da čeprav akti Unije na področju nadzora meje in priseljevanja pomenijo elemente konteksta, ki so koristni za razlago te določbe, pa iz njih vseeno ni mogoče neposredno izluščiti obsega pojma „nezakoniti prehod“ meje države članice v smislu navedene uredbe.

39 Dalje, iz točk od 73 do 92 navedene sodbe izhaja, da je treba šteti, da je državljan tretje države, ki je bil sprejet na ozemlje prve države članice, ne da bi izpolnjeval pogoje za vstop, ki v tej državi članici načeloma morajo biti izpolnjeni, zaradi tranzita v drugo državo članico, da bi v njej vložil prošnjo za mednarodno zaščito, „nezakonito prečkal“ mejo te prve države članice v smislu člena 13(1) Uredbe

Dublin III, čeprav je bilo to prečkanje tolerirano ali dovoljeno v nasprotju z veljavnimi pravili ali pa je bilo dovoljeno s sklicevanjem na humanitarne razloge in v nasprotju s pogoji za vstop, ki načeloma veljajo za državljane tretjih držav.

40 Nazadnje, okoliščina, da je bila meja prečkana v položaju, ki ga je zaznamoval prihod izjemno velikega števila državljanov tretjih držav, ki so želeli pridobiti mednarodno zaščito, ni taka, da bi lahko vplivala na razlago ali uporabo te določbe (sodba z današnjega dne, Jafari, C-646/16, točke od 93 do 100).

41 Poudariti pa je treba, da se na podlagi člena 3(2) Uredbe Dublin III in člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah predaja prosilca za mednarodno zaščito odgovorni državi članici ne sme izvršiti, če bi ta predaja povzročila dejansko nevarnost, da bi se z zadevno osebo ravnalo nečloveško ali ponižujoče v smislu tega člena 4 (glej v tem smislu sodbo z dne 16. februarja 2017, C. K. in drugi, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, točka 65). Predaje torej ni mogoče opraviti, če bi taka nevarnost obstajala v odgovorni državi članici po prihodu izjemno velikega števila državljanov tretjih držav, ki želijo dobiti mednarodno zaščito.

42 Iz tega sledi, da je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti tako, da se mora člen 13(1) Uredbe Dublin III razlagati tako, da je treba šteti, da je državljan tretje države – čigar vstop so organi prve države članice, ki so bili soočeni s prihodom izjemno velikega števila državljanov tretjih držav, ki so želeli prečkati to državo članico, da bi v drugi državi članici vložili prošnjo za mednarodno zaščito, tolerirali, ne da bi izpolnjeval pogoje za vstop, ki načeloma morajo biti izpolnjeni v tej prvi državi članici – „nezakonito prečkal“ mejo navedene prve države članice v smislu te določbe.

Četrto vprašanje

43 Na četrto vprašanje glede na odgovor na drugo in tretje vprašanje ni treba odgovoriti.

Peto vprašanje

44 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 13(1) in člen 29(2) Uredbe Dublin III razlagati tako, da roki iz teh določb tečejo tudi po vložitvi pravnega sredstva zoper zadevno odločitev o predaji, vključno kadar je sodišče, ki mu je zadeva predložena, odločilo, da na Sodišče naslovi predlog za sprejetje predhodne odločbe.

45 Člen 13(1) Uredbe Dublin III, ki je v njenem poglavju III o merilih za določitev odgovorne države članice, v drugem stavku določa, da odgovornost države članice, ki temelji na merilu v zvezi z nezakonitim prehodom meje države članice, preneha dvanajst mesecev po tem prehodu.

46 Člen 29(2) navedene uredbe, ki je v njenem poglavju VI, del VI o predajah, določa, da kadar se predaja iz države članice, ki poda zahtevo, v odgovorno državo članico ne opravi v roku šest mesecev, je zadnjenavedena država članica oproščena obveznosti sprejema ali ponovnega sprejema zadevne osebe, odgovornost pa se nato prenese na državo članico, ki poda zahtevo.

47 Iz teh določb je razvidno, da je namen obeh rokov, ki ju določata, časovno omejiti odgovornost države članice na podlagi Uredbe Dublin III.

48 Iz besedila navedenih določb in njihovega mesta v tej uredbi pa je razvidno, da se uporabljata v dveh različnih fazah postopka, uvedenega s to uredbo.

49 Tako je rok, naveden v členu 13(1) Uredbe Dublin III, pogoj za uporabo merila iz te določbe in je treba v postopku določanja odgovorne države članice, ob koncu katerega je glede na okoliščine mogoče sprejeti odločitev o predaji, paziti na to, da se ga spoštuje.

50 Člen 29(2) te uredbe pa se nanaša na izvršitev odločitve o predaji in se lahko uporabi šele, ko je dosežen dogovor o predaji, torej ne, preden pozvana država članica odobri zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem.

51 Ureditev glede teh dveh rokov je torej treba pojasniti ob upoštevanju njunih posebnih ciljev v postopku, ki je bil uveden z navedeno uredbo.

52 Kar na prvem mestu zadeva rok iz člena 13(1) Uredbe Dublin III, je treba poudariti, da člen 7(2) te uredbe določa, da se država članica, ki je v skladu z merili iz poglavja III te uredbe odgovorna, določi na podlagi položaja, ki je obstajal, ko je prosilec prvič vložil prošnjo za mednarodno zaščito v državi članici.

53 Zadnji stavek člena 13(1) navedene uredbe je zato treba razlagati tako, da pomeni, da država članica, katere zunanjo mejo je državljan tretje države prečkal nezakonito, na podlagi te določbe ne more več biti odgovorna, če se je na dan, ko je prosilec prvič vložil prošnjo za mednarodno zaščito v državi članici, rok dvanajstih mesecev po nezakonitem prehodu te meje že iztekel.

54 V teh okoliščinah vložitev pravnega sredstva zoper odločitev o predaji, ki je nujno poznejša od uradnega obvestila o tej odločitvi in torej od vložitve prošnje za mednarodno zaščito, po naravi stvari ne more imeti nobenega vpliva na izračun roka iz člena 13(1) Uredbe Dublin III.

55 V okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, ko je bila prošnja za mednarodno zaščito vložena manj kot dvanajst mesecev po nezakonitem prehodu meje države članice, pravilo iz zadnjega stavka člena 13(1) Uredbe Dublin III ne preprečuje uporabe tega merila odgovornosti.

56 Kar na drugem mestu zadeva rok iz člena 29(2) Uredbe Dublin III, po eni strani iz povezave med več odstavki tega člena in po drugi strani iz tega, da v tej določbi ni jasno opredeljeno, kdaj začne ta rok teči, izhaja, da ta člen določa le posledice izteka roka za izvedbo predaje iz člena 29(1) te uredbe (glej po analogiji sodbo z dne 29. januarja 2009, Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, točka 50).

57 Člen 29(1) Uredbe Dublin III pa upošteva posledice morebitne vložitve pravnega sredstva, tako da določa, da začne rok šestih mesecev za izvedbo predaje teči od končne odločbe o pritožbi ali ponovnem pregledu, če je v skladu s členom 27(3) te uredbe odobren odložilni učinek.

58 Vložitev pravnega sredstva, ki ima tako kot v postopku v glavni stvari odložilni učinek, posledično pomeni, da se bo rok za izvedbo predaje načeloma iztekel šele šest mesecev po sprejetju pravnomočne odločbe o tem pravnem sredstvu.

59 Glede na navedeno je treba na peto vprašanje odgovoriti tako, da je treba člen 13(1), drugi stavek, Uredbe Dublin III v povezavi s členom 7(2) te uredbe razlagati tako, da vložitev pravnega sredstva zoper odločitev o predaji ne vpliva na izračun roka iz navedenega člena 13(1).

60 Člen 29(1) in (2) te uredbe je treba razlagati tako, da vložitev takega pravnega sredstva pomeni, da začne rok iz teh določb teči šele po sprejetju pravnomočne odločbe o tem pravnem sredstvu, tudi če se je sodišče, ki odloča o sporu, odločilo na Sodišče nasloviti predlog za sprejetje predhodne odločbe, če ima navedeno pravno sredstvo odložilni učinek v skladu s členom 27(3) navedene uredbe.

Stroški

61 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **Člen 27(1) Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, v povezavi z uvodno izjavo 19 te uredbe, je treba razlagati tako, da se prosilec za mednarodno zaščito v okviru pravnega sredstva zoper odločitev o njegovi predaji lahko sklicuje na napačno uporabo merila o odgovornosti, ki se nanaša na nezakonit prehod meje države članice in ki je določeno v členu 13(1) navedene uredbe.**

2. **Člen 13(1) Uredbe št. 604/2013 je treba razlagati tako, da je treba šteti, da je državljan tretje države – čigar vstop so organi prve države članice, ki so bili soočeni s prihodom izjemno velikega števila državljanov tretjih držav, ki so želeli prečkati to državo članico, da bi v drugi državi članici vložili prošnjo za mednarodno zaščito, tolerirali, ne da bi izpolnjeval pogoje za vstop, ki načeloma morajo biti izpolnjeni v tej prvi državi članici – „nezakonito prečkal“ mejo navedene prve države članice v smislu te določbe.**

3. **Člen 13(1), drugi stavek, Uredbe št. 604/2013 v povezavi s členom 7(2) te uredbe je treba razlagati tako, da vložitev pravnega sredstva zoper odločitev o predaji ne vpliva na izračun roka iz navedenega člena 13(1).**

   Člen 29(1) in (2) te uredbe je treba razlagati tako, da vložitev takega pravnega sredstva pomeni, da začne rok iz teh določb teči šele po sprejetju pravnomočne odločbe o tem pravnem sredstvu, tudi če se je sodišče, ki odloča o sporu, odločilo na Sodišče nasloviti predlog za sprejetje predhodne odločbe, če ima navedeno pravno sredstvo odložilni učinek v skladu s členom 27(3) navedene uredbe.

Lenaerts	Tizzano	Silva de Lapuerta
Bay Larsen	Da Cruz Vilaça	Berger
Prechal	Rosas	Arabadjiev
Toader	Safjan	Šváby
Jarašiūnas	Fernlund	Rodin

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 26. julija 2017.

A. Calot Escobar
Sodni tajnik

K. Lenaerts
Predsednik